

Kuopion kaupunki Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.02.2021

9 §

§ 9

Asianro 509/08.01.00/2018

Kuopion ja Siilinjärven yhteistoimintasopimuksen toteutuminen vuonna 2020**Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi
Henkilökuljetusten järjestäminen**

Kuopion kaupunginvaltuuston ja Siilinjärven kunnanvaltuuston vuonna 2011 hyväksymässä yhteistoimintasopimuksessa on sovittu joukkoliikenteen toimivaltaisen viranomaisen lakisääteisistä sekä kuntien keskenään sopimista joukkoliikenteen tehtävistä Kuopion ja Siilinjärven alueella 1.1.2012 alkaen.

Sopimusta päivitettiin vastaamaan uudistunutta lainsäädäntöä ja käytäntöjä joukkoliikennelautakunnan päätöksellä 25.10.2018 (56 §). Sopimuksen mukaan lakisääteisten viranomaistehtävien ja muiden yhdessä sovittujen joukkoliikenteen kehittämistehtävien hoitamisessa vastuukuntana on Kuopion kaupunki.

Tarkistettu sopimus on liitteenä 1.

Sopimuksen seuranta

Sopimuksen kohdan 6 mukaan sopimuksen toteutumista seurataan kerran vuodessa pidettävässä arviointikokouksessa, jonka Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenneyksikkö järjestää.

Arviointikokous vuoden 2020 toiminnasta pidettiin 9.2.2021. Muistio kokouksesta on liitteenä 2.

Yhteistoiminnan tavoitteet ja yleiset periaatteet

Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä ja kuntien henkilökuljetuksia siten, että palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti.

Palvelutarjontaa on kehitetty hyväksytyyn palvelutason mukaisesti kilpailuttamalla siten, että eri kokoisilla toimijoilla on ollut mahdollisuus osallistua kilpailuun. Kilpailu alueella on säilynyt eikä hintataso tarjouksissa ole noussut. Paikallisliikenteessä kustannukset jopa laskevat hiukan nykyliikenteestä. Lisäksi koululaiskuljetusten suunnittelua ja hankintoja on koordinoitu joukkoliikennepalvelujen kanssa. Siilinjärvi on itse suunnitellut ja hankkinut kiinteästi koulutyöhön liittyvät erillisesti järjestetyt koululaiskuljetukset. Koska järjestely on toiminut hyvin, ei tehtäviä ole siirretty Kuopiolle, vaikka sopimus antaisi siihen mahdollisuuden.

Toiminnassa on noudatettu Kuopion kaupungin hallintosääntöä ja kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasääntöä.

Kuopion kaupunki Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.02.2021

9 §

Yhteistoimintasopimuksen mukaiset tehtävät

Joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena on Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta. Asiantuntijapalveluista ja asioiden valmistelusta vastaa joukkoliikenneyksikkö yhteistyössä Siilinjärven joukkoliikennevastaavan kanssa.

Alkuvuodesta 2020 kilpailutettiin paikallisliikenteestä kohde 3 (linjat 5, 6, 6X, 7, 9, 19 ja 23) sekä kohde 4 (linjat 2 (talvi), 16, 20, 21, 22 ja 29) bruttoliiikennesopimukseen perustuen. Loppuvuodesta kilpailutettiin bruttosopimuksilla maaseutuliikenteestä Vehmersalmen liikenne sekä Maaningan kutsuohjattu asiointiliikenne.

Valtakunnallisen koronatilanteen vuoksi kesäaikatauluihin siirryttiin joukkoliikennelautakunnan päätöksellä 26.3.2020 reilut kaksi kuukautta etujassa. Kesäliikenteessä on automäärä talvikautta pienempi, jonka vuoksi tästä saatiin kustannussäästöjä paikkaamaan matkustajakadon aiheuttamia lipputulomenetyksiä. Traficom myönsi aiesopimuksen mukaisen joukkoliikenteen valtionavun lisäksi valtionapua lipputulovähenemään.

Muilta osin alueen sopimusliikenne toimi suunnitellun mukaisesti. Kokonaislinjakilometrit vähenivät koronan vuoksi 0,4 % edellisestä vuodesta. Paikallisliikenteessä linjakilometrit lisääntyivät reilun prosentin mm. linjan 5 lisätyn tarjonnan vuoksi. Paikallisliikenteen kesä- ja talviliikenne hoidettiin pääosin ennen koronaa tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Maaseutuliikenteen vähenemä syntyi kevään koronatauosta. Kokonaismatkustajamäärä jäi 5,225 miljoonaan, joka on 29 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Joukkoliikenneohjelma 2030 hyväksyttiin Kuopion kaupunginhallituksessa 8.6.2020 tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle. Ohjelman mukaan tavoitteena on yksi yhteinen työssäkäyntialueen maksuvyöhyke. Ennen päätöstä maksuvyöhykkeistä laaditaan uusi selvitys, jonka perusteella päätös maksuvyöhykkeistä tehdään.

Vuoden 2020 loppupuolella käynnistyi Paikallisliikenneliiton tilaamana selvitystyö joukkoliikenteen alennuslippujen perusteista ja vaikutuksista, johon Kuopio osallistui kuuden muun kaupunkiseudun kanssa.

Pohjois-Savon Elyn luovuttua Waltista Kuopion työssäkäyntialueella siirtyi sen järjestämä liikenne Kuopion Walttiin kesäkauden 2020 alussa. Tämän vuoksi Kuopion maksuvyöhykkeisiin tehtiin muutoksia. Muutoksella yhtenäistettiin lipputuotteet alueen asiakkaille ja parannettiin matkustajainformaatiopalveluita. Tästä solmittiin yhteistyösopimus, jonka lautakunta hyväksyi 22.10.2020.

Palautteita palveluista tuli vuoden 2020 aikana 923 kappaletta, joka on edellistä vuotta 35 % vähemmän. Palautteisiin vastattiin keskimäärin kuudessa päivässä.

Asiakastyytyväisyyskyselyjä tehtiin paikallisliikenteessä tammikuussa, elokuussa ja marraskuussa. Maaliskuussa aloitettu asiakastyytyväisyyskysely jouduttiin keskeyttämään koronan aiheuttaman matkustajakadon vuoksi. Kyselyissä annetut hyvät arvosanat (kaikki yli neljä) osoittavat joukkoliikenteen kehittämistyön olleen oikean suuntaista. Kyselyissä kartoitettiin myös halukkuutta maksaa lisähintaa nykyistä puhtaammasta paikallisliikenteestä.

Kuopion kaupunki Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.02.2021

9 §

Viisaan liikkumisen hankkeen jatkeena käynnistyi Källi -hanke huhtikuun alussa. Hanke saa ELY-keskukselta valtionapua 70 % toteutuvista kustannuksista. Lisäksi Kuopio osallistui Keskisuurten kaupunkiseutujen digitalisaatiohankkeeseen, jossa kehitetään Waltti -järjestelmää tunnistepohjaisuuteen. Kuopiossa on tavoitteena siirtyä tunnistepohjaisuuteen kesällä 2021.

Yhteiset toimitukset

Joukkoliikennelautakunnan kokoonpanossa tapahtui kesällä muutos, kun Samuli Voutilalle myönnettiin ero lautakunnan jäsenyydestä ja tilalle tuli Risto Pirinen. Lautakunta kokoontui seitsemän kertaa, ja päätöspöytäkirja syntyi 44. Kokoukset pidettiin koronan vuoksi etäkokouksina. Esittelijänä kokouksissa oli joukkoliikennepäällikkö.

Talous ja kustannusten jako

Joukkoliikenteen kehittämisestä ja rahoituksesta Liikenneviraston ja Pohjois-Savon Ely:n kanssa vuosille 2019 - 2020 solmitun aiesopimuksen mukaan harkinnanvaraista joukkoliikenteen valtionapua saatiin 1 040 000 €. Valtionapu jaettiin kuntien kesken avoimen joukkoliikenteen toteutuneiden kustannusten suhteessa. Koronan aiheuttamiin lipputulomenetyksiin saatiin valtionapua 1 416 000 €, joka jaettiin lipputulomenetyksien suhteessa. Lisäksi valtionapua saatiin lippu- ja maksujärjestelmän kehittämiseen Keskisuurten kaupunkiseutujen digitalisaatio -hankkeen kautta 79 046 €, joka jaettiin asukaslukujen suhteessa.

Yhteisen liikenteen kustannukset jaettiin sopimuksen mukaisesti matkustuksen suhteessa lautakunnan 25.1.2018 vahvistamien %-osuuksien suhteessa ja viranomaistoiminnan kustannukset asukaslukujen (Siilinjärvi 15 %, Kuopio 85 %) suhteessa. Laskutus tehtiin neljännesvuosittain.

Joukkoliikenteen talousarviot 2021 lautakunta hyväksyi osaltaan 22.10.2020. Talousarvion sisältämillä määrärahoilla turvataan edellytykset yhteistoiminnan hoitamiseen.

Neuvottelu- ja lausuntomenettely

Kuopio, Jyväskylä ja Lahti on hyväksytty uusiksi MAL (maankäyttö, asuminen, liikenne) -sopimuskaupunkiseuduksi. Kuopio on osaltaan neuvotellut eri ministeriöiden, Väyläviraston, Traficom, Ely -keskuksen, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ja Kuopion seudun kuntien kanssa Kuopion seudun MAL -sopimuksen sisällöstä. Pohjois-Savon liitto on osallistunut neuvotteluihin asiantuntijana.

Liikenteen muutoksista on neuvoteltu muiden kuntien, toimivaltaisten viranomaisten ja liikennöitsijöiden kanssa. Sopimusliikennöitsijöiden kanssa on pidetty liikennöitsijäpalavereita.

Koronan aiheuttamien liikennemuutosten korvauksista neuvoteltiin liikennöitsijöiden kanssa Traficom ja joukkoliikennelautakunnan tekemien linjausten pohjalta (force majeure -tilanne) toteutuneen liikenteen osalta.

Pohjois-Savon Ely -keskuksen kanssa neuvoteltiin Waltti -järjestelmään liittyvien tehtävien ja kustannusten jaosta yhteistyösopimuksen solmimista varten. Lisäksi joukkoliikennepäälliköstä on osallistuttu Elyn järjestämiin alueellisen joukkoliikennetyöryhmän kokouksiin.

Kuopion kaupunki Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

25.02.2021

9 §

Vaikutusten arviointi

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se hyväksyy vuoden 2020 Kuopion kaupunkiseudun viranomaistoiminnan yhteistoimintasopimuksen mukaiseksi.

Liitteet

5 509/2018 Liite 1 Yhteistoimintasopimus
6 509/2018 Liite 2 Muistio

Valmistelija

Seija Pasanen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

